

ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๖

เนื่องจากปัจจุบันแพทย์มีภาระหน้าที่ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมต่าง ๆ เพิ่มและซับซ้อนมากขึ้น อีกทั้งมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี อุปกรณ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย การมีผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมจะทำให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ป่วยและมีประสิทธิภาพสูงในการทำผ่าตัดหรือการทำหัตถการ ดังนั้น แพทยสภาจึงต้องออกข้อบังคับว่าด้วยผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๓) (ข) (ฎ) ประกอบมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะกรรมการแพทยสภาโดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งแพทยสภา จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“แพทย์” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

“การผ่าตัด” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อมนุษย์ทางศัลยกรรม ไม่ว่าจะ เป็นศัลยกรรมเล็กหรือศัลยกรรมใหญ่ ซึ่งกระทำโดยแพทย์ที่เกี่ยวข้องตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายวิชาชีพเวชกรรม

“การทำหัตถการ” หมายความว่า การทำหัตถการทางการแพทย์ซึ่งเป็นการกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การผดุงครรภ์ การปรับสายตาด้วยเลนส์สัมผัส การแทงเข็มหรือการฝังเข็มเพื่อบำบัดโรคหรือเพื่อระงับความรู้สึก การใช้รังสี การฉีดยาหรือสสาร การสอดใส่วัตถุใด ๆ เข้าไปในร่างกาย ทั้งนี้ เพื่อการคุมกำเนิด การเสริมสวยหรือการบำรุงร่างกาย หรือการกระทำอื่นใดทางการแพทย์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

“ผู้ช่วยการผ่าตัด” หมายความว่า บุคคลที่มีคุณสมบัติและความรู้ทางการแพทย์ตามที่แพทยสภากำหนดเพื่อเป็นผู้ช่วยการผ่าตัด โดยมีแพทย์ผู้ผ่าตัดเป็นผู้กำกับดูแล

“ผู้ช่วยการทำหัตถการ” หมายความว่า บุคคลที่มีคุณสมบัติและความรู้ทางการแพทย์ตามที่แพทยสภากำหนดเพื่อเป็นผู้ช่วยการทำหัตถการ โดยมีแพทย์ผู้ทำหัตถการเป็นผู้กำกับดูแล

“หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานที่ทำการฝึกอบรมผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการ ไม่ว่าจะ เป็นสถานพยาบาลภาครัฐ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานอื่นใดตามที่แพทยสภากำหนด

ข้อ ๔ ผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) จบแพทยศาสตรบัณฑิต
- (๒) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอศกกรรม
- (๓) เป็นผู้ช่วยแพทย์ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยผู้ช่วยแพทย์
- (๔) เป็นบุคคลอื่นตามแนบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๕ บุคคลตามข้อ ๔ ต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้และทักษะเกี่ยวกับการช่วยผ่าตัดหรือการช่วยทำหัตถการจากแพทยสภา ราชวิทยาลัยทางการแพทย์ วิทยาลัยทางการแพทย์ สมาคมทางการแพทย์หรือหน่วยงาน

ข้อ ๖ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมตามข้อ ๕ ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ขึ้นอยู่กับชนิดของการผ่าตัดหรือการทำหัตถการ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากแพทยสภา

ข้อ ๗ ให้แพทยสภาร่วมกับราชวิทยาลัยทางการแพทย์ วิทยาลัยทางการแพทย์ สมาคมทางการแพทย์ หรือหน่วยงาน ออกประกาศนียบัตรให้ผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการเฉพาะข้อ ๔ (๓) และ (๔)

ข้อ ๘ ในกรณีผู้มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการอยู่ก่อนแล้ว ให้แพทยสภาตั้งคณะทำงานประเมินสมรรถนะบุคคลดังกล่าวเพื่อออกประกาศนียบัตรให้เป็นผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการได้

ข้อ ๙ ให้แพทยสภากำหนดรูปแบบประกาศนียบัตรตามข้อ ๗ และข้อ ๘

ข้อ ๑๐ ให้แพทยสภากำหนดแบบประเมินผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการโดยผู้ประกอบวิชาชีพอศกกรรมในหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งเป็นผู้ควบคุมกำกับปฏิบัติงานของผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการตามข้อ ๗ ทำการประเมินพร้อมออกหนังสือรับรองให้บุคคลดังกล่าวแล้วส่งมาให้แพทยสภาเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

หนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งจะต้องส่งมายังแพทยสภาล่วงหน้าก่อนประกาศนียบัตรจะครบระยะเวลา ๕ ปี ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน

ข้อ ๑๑ ให้นายกแพทยสภาเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ให้นายกแพทยสภาเป็นผู้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยชี้ขาด และให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ศาสตราจารย์เกียรติคุณสมศรี เผ่าสวัสดิ์

นายกแพทยสภา

เอกสารแนบท้าย
ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยผู้ช่วยการผ่าตัดหรือผู้ช่วยการทำหัตถการของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖

บุคคลตามข้อ ๔ (๔) ได้แก่

๑. บุคคลที่ได้รับปริญญาบัตรสาขาต่างๆ ดังนี้
 - (๑) วิทยาศาสตร์บัณฑิต
 - (๒) วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
 - (๓) ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต
 - (๔) พยาบาลศาสตรบัณฑิต
 - (๕) เทคโนโลยีบัณฑิต (สาขาเทคโนโลยีการศึกษาแพทยศาสตร์)
๒. บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดูแลและจัดการอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ที่ช่วยในการผ่าตัด

เช่น

- (๑) หุ่นยนต์ทางการแพทย์
- (๒) เครื่องรังสีทางการแพทย์
- (๓) เครื่องคอมพิวเตอร์ทางการแพทย์